

Justiits- ja Digiministeerium
info@just.ee

Meie 16.06.2025 nr 5-1/2811-1

Ettepanek eelnõu täiendamiseks

Austatud proua Pakosta

Avaliku teabe seaduse ja keeleseaduse muutmise seaduse eelnõuga¹ on plaanis luua keskne volituste haldamise andmekogu, millega võimaldada Riigi Infosüsteemi Ametil (RIA) kontrollida juriidilise isiku esindaja või füüsilise isiku volituse olemasolu ja ulatust ning võimaldada keskselt hallata isiku poolt ja isikule antud volitust riigi infosüsteemis (AvTS § 43¹¹).

RIA arendatav keskne volituste haldamise süsteem (*Pääsuke*) annab inimestele võimaluse hallata juurdepääsuvolitusi ühes keskses eesti.ee keskkonnas. Pääsukesega ühendatakse ka Maksu- ja Tolliameti (MTA) e-teenuste keskkond (e-MTA). Sellega tekib võimalus eesti.ee kaudu hallata ka e-MTA kasutamiseks vajalikke esindusõiguseid. Keskse volituste haldamise süsteemi kaudu saab pakkuda maksukohustuslastele suuremat kasutusmugavust. Võrreldes MTA pääsuõiguste ja volituste süsteemiga on Pääsukesel funktsionaalsusi rohkem ja neid saab hallata kesksest eesti.ee portaalist.

Selleks, et Pääsukest e-MTA kasutamiseks oleks võimalik rakendada, tuleb anda RIA-le juurdepääsuõigus MTA andmekogust Pääsukese andmekogusse liikuvatele volituste haldamiseks vajalikele andmetele. Menetluses olevale eelnõule tuleks seega lisada maksukorralduse seaduse (MKS) muudatus ja luua MTA-le § 26 lõike 2 lõikega 2⁴ õiguslik alus avaldada maksusaladust sisaldavat teavet Pääsukese haldamise ja arendamise eesmärgil, samuti vajadusel klienditoe pakkumiseks teenuse kasutajatele. Teeme ettepaneku sõnastada muudatus järgmiselt:

„(2⁴) Maksusaladusele juurdepääsu õigus on Riigi Infosüsteemi Ametil ulatuses, mis on vajalik avaliku teabe seaduse § 43¹¹ nimetatud keskse volituste haldamise andmekogu haldamiseks, arendamiseks ja klienditoe pakkumiseks.“

Maksukohustuslaste registris sisalduv info kvalifitseerub suuremas osas maksusaladuseks. Seega ilma õigusliku aluseta teabe avaldamiseks RIA-le ei ole võimalik MTA-l keskse volituste haldamise süsteemi kasutada ega RIA-l seda MTA vajadustest lähtuvalt hallata ega arendada.

¹ Eelnõu on kättesaadav EISis aadressil <https://eelvoud.valitsus.ee/main/mount/docList/53a61af4-98dc-4517-9d35-be95a453cada>

RIA-l on Pääsukese teenuse osutamiseks vajalik ligipääs järgmisele teabele:

- 1) lõppkasutaja ja tema esindaja andmed;
- 2) volitustega antud esindusõiguse andmed;
- 3) andmekogu vastutava töötleja andmed;
- 4) andmekogu volitatud töötleja olemasolul tema andmed;
- 5) infosüsteemide andmevahetuskihi alamsüsteemi kood ja edastatava andmekoosseisu metaandmed;
- 6) andmetöötlustoimingute logid.

Lihtsamalt öeldes jagatakse Pääsukese liidestumisel isikute ja nende esindajate või esindatavate nime, isikukoodi/registrikoodi, volituse ulatust/nimetust, kehtivuse/lõppemise kuupäeva jmt. Need on andmed, mis on vajalikud MTA e-teenuste keskkonnas teisele isikule pääsuõiguste andmiseks, muutmiseks, lõpetamiseks, edasivolitamiseks jmt.

Esialgu on Pääsukese keskkonnas volituste haldamine suunatud eelkõige ettevõtjatele. Eraisikutele volituste haldamise osas nii palju funktsioone eesti.ee-s veel loodud ei ole. Tulevikus soovib RIA pakkuda sarnaseid funktsioone laialdasemalt ka eraisikutele.

Liidestumine keskse volituste haldamise süsteemiga puudutab kõiki maksukohustuslasi, kes soovivad eesti.ee-s volituste haldamise teenust kasutada ja kellel vajalik autentimisvõimalus ka olemas on.

Muudatus ei too kaasa täiendavaid kohustusi ega töö- või halduskoormust MTA-le ega maksukohustuslastele. RIA-le teenuse osutamiseks vajalikus mahus andmete jagamine on otstarbekas ning jääb põhiseaduse raamidesse. RIA juurdepääs maksusaladusele täpsustatakse MTA ja RIA vahel sõlmitavas andmevahetuskokkuleppes, millega tagatakse andmekaitse ja andmeturbe nõuete täitmine.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Evelyn Liivamägi
finants- ja maksupoliitika asekancler

Lisaadressaadid:
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Anneli Valgma 5885 1315
Anneli.Valgma@fin.ee